

ZLATOPOLJČAN

JUNIJ 2011

LETO XXII

igra iz „Dežele Petra Pana“

IZ VSEBINE:

- *podelili smo PRIZNANJE ZA HUMANITARNO DELO*
- *krajevni praznik Zlatega polja*
- *Policija svetuje kolesarjem*
- *premagajmo odpornost bakterij na zdravila*
- *intervju: gospa Vika Šuštar*
- *portret: Miro Rant in še mnogo več ...*

VSEM KRAJANKAM IN KRAJANOM ZLATEGA POLJA ISKRENE ČESTITKE OB
KRAJEVNEM PRAZNIKU KS Zlato polje

Svet KS Zlato polje

OBVESTILA!

O zanimivostih in tekočih aktualnih zadevah se krajanji lahko informirate na naših dveh info točkah. To sta dva kozolčka. Eden stoji že zelo dolgo pred prostori KS Zlato polje ob ul. Franca Rozmana Staneta 13. Drugi je novejši in že dobro leto stoji na križišču v naselju ul. Zlato polje.

Krajane Zlatega polja obveščamo, da je v prostorih krajevne skupnosti Zlato polje na naslovu u. Fr. Rozmana Staneta 13 v Kranju, 23. maja 2011 zjutraj požar uničil sejno dvorano. K sreči se ni razširil na streho in ostale prostore stavbe. Kljub temu pa zaradi smradu po požaru in zaradi obnove, delo v pisarni in ostalih prostorih ni možno. Zato vas obveščamo, da uradnih ur do dokončanja obnove po požaru ne bo. Za urejanje tekočih in izrednih zadev smo dosegljivi

po e-pošti: kszlatopolje@t-2.net kadarkoli in

ob ponedeljkih med 16.00 in 18.00 uro na tel. št. tajnice gospe Zdenke: **051 843-531**

Spoštovane Zlatopoljčanke in Zlatopoljčani!

Pol leta je minilo od zadnje številke našega glasila. Pravkar je minil tudi naš krajevni praznik, o katerem pravzaprav nikoli ne pišemo, ker glasilo navadno izide pred njim, decembra pisati o junijskih dogodkih pa ni preveč aktualno. Tokrat smo se odločili, da bo glasilo izšlo po krajevnem prazniku, zato o praznovanju več v nadaljevanju.

Tale uvodnik bo tokrat tudi nekoliko krajši od siceršnjih, saj je to leto malce drugačno – po volitvah v lanskem oktobru so tako župan, mestni svet kot sveti krajevnih skupnosti prevzeli svoje funkcije in šele pred kratkim je bil sprejet občinski finančni načrt. Ta naj bi vključeval tudi vse, kar bodo na pobudo novoizvoljenih svetov izvedli. Na občinski ravni tako pravkar poteka usklajevanje investicij, ki bodo letos lahko uresničene. Predstavniki oddelka za razvoj in investicije obiskujejo krajevne skupnosti in si na terenu ogledujejo in ocenjujejo nujnost in upravičenost predlaganih posegov. Prva dela pri izvedbi novih investicij se pričakujejo po dopustih. Tako je običajno v prvem letu po volitvah, saj prejšnja sestava ne sme sprejemati finančnih planov za naslednjo in se postopki zato kar za kakega pol leta zamaknejo.

KS Zlato polje je seveda že lani pripravila spisek želja in pobud, o katerih smo poročali že v decembrski številki glasila in jih tudi posredovala Mestni občini Kranj v obravnavo. Na končno odločitev pa, kakor je že rečeno, bo treba počakati do končne uskladitve na občini.

Upamo, da bo vsaj nekaj naših predlogov tudi uresničenih.

Na tem mestu zopet prosimo krajanje, da svet KS opozorijo na posamezne probleme, ki se pojavljajo v njihovi bližnji okolici, saj brez teh informacij Svet KS ne more kvalitetno delati, in v nadaljevanju tudi MO Kranj ne more izpolniti vseh potreb, ki se pojavijo na njenem območju. Najlaže se je po elektronski pošti obrniti na naslov KS, ali pa kar osebno z obiskom v tajništvu KS. Pri slednjem bo začasno nekaj časa to onemogočeno, saj zaradi požara prostori niso primerni za uporabo. Dokler posledice požara ne bodo sanirane, uradnih ur ne bo.

Obiski krajanov in telefonski klici ter dopisi, ki jih prejme KS Zlato polje so največkrat v povezavi s problematiko parkiranja, podiranja, obžagovanja ali sajenja drevja, pa z ureditvijo prometa na posameznih odsekih naših ulic itd.

Radi bi ponovno poudarili že večkrat povedano – status parkirišč na vsem Zlatem polju, razen na delu Levstikove in na ulici Zlato polje pri novozgrajenih blokih – je enak – gre za javna parkirišča, ki so na voljo v uporabo vsem. Vsak krajan – občan ima možnost parkirno mesto najeti pri Mestni občini Kranj za najemnino dobrih 60 € mesečno.

Glede drevja je problem drugačen – tu gre ali za drevje, ki je ogrožajoče (npr. preblizu stavb, ob vetru tolče po fasadah, se zajeda v kanalizacijo ipd) ali poškodovano (se suši in je nevarnost podrtja) ali pa preveč senči nekatera stanovanja. Intervencijsko podiranje lahko odredijo na občini brez soglasja stanovalcev, za vsa ostala podiranja in večja obžagovanja pa na občini želijo večinsko soglasje krajanov, ki so v vplivnem območju posega. Soglasje je potrebno tudi za novo sajenje drevja. Velikokrat se namreč ob posegih na drevju pojavijo t.i. branilci, ki onemogočajo delavce, včasih jih celo ogrožajo, kličejo policijo itd.

Tu je treba najti pravo mero – zelenje je vsekakor potrebno in nujno, moramo pa razumeti tudi tiste, ki jih ogroža (astmatike, alergike) ali jim pretirano senči stanovanje. To so posledice premalo premišljene saditve pred več desetletji, ko ni nihče pomislil na to, kako bo drevo delovalo na okolico čez dvajset – trideset let, ko se bo razvilo v polni velikosti.

Še enkrat naj opozorimo tudi na občinski odlok, ki prepoveduje prosto izbiro barv za prenovljene fasade. Zato vse, ki imate v načrtu obnovo fasade, prosimo, da ga upoštevate. KS Zlato polje namerava v letošnjem letu pridobiti študijo možnih barv oz. izgledov novih fasad na Kidričevi cesti, kjer je enoličnost najbolj izrazita. Ekstremna odstopanja barv so nezaželena, saj bi se morda nekateri odločali za preveč drzne spremembe, ki si jih ponekod že lahko ogledamo. Usklajen načrt pa bi verjetno lahko zadovoljil lastnike, jim omogočil ustrežnejšo izbiro, ki bi bila v skladu z zakonom.

MARIJI POGAČNIK smo podelili PRIZNANJE ZA HUMANITARNO DELO

Priznanje Krajevne skupnosti ni bilo podeljeno že kar nekaj let. Najbrž je za to več razlogov. Tempo življenja postaja vse hitrejši in na žalost si ne znamo več vzeti dovolj časa za gojenje kvalitetnih medsebojnih odnosov. Vse manj časa je tudi za dejavnosti, ki niso nujne in ki ne prinašajo finančnega dobička. Ljudje so vse bolj zaprti vase in le redki primeri so še, ko znamo svojo energijo, veselje in pomoč deliti s svojimi sosedi, prijatelji ali pa celo z ljudmi, ki jih vidimo prvič. Zaradi redkosti takih dejanj je zelo pomembno, da jih opazimo. Treba je povedati na glas, da so še ljudje, ki so pripravljeni pomagati prostovoljno in brez plačila delati za korist ljudi, ki so pomoči potrebni. To so plemenita dejanja, ki marsikomu polepšajo življenje.

Predstavniki krajevne organizacije Rdečega križa so svetu krajevne skupnosti predlagali, da se priznanje podeli osebi, ki veliko truda vlađa v humanitarno delo. Na eni svojih zadnjih sej smo se člani sveta krajevne skupnosti soglasno odločili, da predlog sprejmemo.

V Sloveniji se v zadnjih letih zbirajo plastični zamaški steklenic. Zbere se jih na tone in izkupiček je največkrat namenjen nakupu pripomočkov, za katere država ne krije stroškov, prizadetim posameznikom pa močno izboljšujejo kvaliteto življenja. Taki pripomočki so na primer specialni vozički za para - tetraplegike, razna dvigala, prilagojena vozila, tipkovnice za slepe in še marsikaj.

Plastične zamaške zbira tudi gospa Marija Pogačnik, ki zadnjih 10 let živi v naši krajevni skupnosti na ulici 1. avgusta. Drugače je doma iz Podnarta. Pred leti je živela na Jesenicah in še prej tudi v Kranju na Planini. Zaposlena je bila v kranjski Iskri. Danes je upokojena in si je za svoj hobi izbrala dobrodelnost. Vedno je pripravljena brez povračila priskočiti na pomoč in pomagati tudi pri vsakdanjih opravilih tistim, ki pomoč potrebujejo. Glede zamaškov bi lahko rekli, da je spletla kar svojo mrežo v katero se zamaški lovijo - v lokalih, pri sosedih, prijateljih in bog ve kje še.

Skoraj povsod, kamor pride, povpraša po zamaških. Zbrane nato spakira v škatle in vreče. Ko se jih nabere dovolj, jih s sosedo, ki ima avto, odpeljeta na zbirno mesto. Verjeli ali ne, v zadnjih dobrih dveh letih jih je zbrala kar 100 tisoč.

Priznanje in spominsko darilo ji je predal predsednik sveta KS Karel Piškur

Gospa Marija Pogačnik je priznanje prejela na kulturni prireditvi v počastitev krajevnega praznika 9. junija v večnamenski dvorani OŠ Franceta Prešerna.

V imenu sveta Krajevne skupnosti Zlato polje ter vseh krajanov ji še enkrat iz srca čestitamo.

Praznik Krajevne skupnosti ZLATO POLJE

Naša skupnost že več kot dvajset let praznuje svoj krajevni praznik na dan 9. junija. Ustanovljena je bila na ta dan s sklepom občinske skupščine leta 1964.

Naše območje je bilo pred drugo svetovno vojno praktično nepozidano. Stalo je nekaj hiš na starem Zlatem polju, v Vrtni ulici in na Levstikovi. Stala je tudi gostilna Pri Kroni, drugače pa se je po celem območju raztezalo polje, po katerem je naša krajevna skupnost dobila ime. Nekaj o tem smo napisali v prejšnjih številkah Zlatopoljčana, ko smo povprašali okrog »staroselcev« po zgodovinskih dejstvih. Po vojni se je začela kolektivna gradnja – najprej na današnji Kidričevi, nato na Gosposvetški in kmalu še na ostalih ulicah. Največji zalogaj je bila gradnja konec petdesetih in v začetku šestdesetih let, ko je bil pozidan osrednji del in deloma še bloki v prej industrijskem območju podjetja Projekt – kasneje Gradbinec.

Zadnjih nekaj let v počastitev krajevnega praznika organiziramo kulturno prireditev, ki se navadno odvije v prostorih OŠ F. Prešerna. Za dobro sodelovanje na kulturnem področju, pri organizaciji proslav in tudi na ostalih področjih se moramo zahvaliti predvsem ravnatelju Alešu Žitniku, ki ima posluš za sobivanje krajanov in šole. Skupaj organiziramo tudi spomladansko čistilno akcijo, ki je bila letos izvedena že tretjič. Dobre odnose gojimo še z ostalimi vzgojno varstvenimi ustanovami na Zlatem polju in nekaterimi drugimi podjetji, ki delujejo pri nas. Zdi se mi pomembno, da se takšne povezave ohranjajo in krepijo.

Tokratna prireditev se je odvila v četrtek, 9. junija, prav na dan praznovanja. Nanjo smo povabili vse starejše občane, ki se na naše povabilo radi odzovejo. Ob tej priliki se jim zahvaljujemo za tako velik obisk. Po nagovoru predsednika sveta KS Karla Piškurja in podžupana Janeza Freliha je sledila – po dolgem času ponovno – podelitev priznanja za humanitarno delo dobrodelnici Mariji Pogačnik.

Slavnostni podelitvi priznanja je sledil nastop pevskega zborčka OŠ Helene Puhar, ki nam je zapel dve pesmi. Za tem pa je za vrhunec prireditve sledila igra »Ko gozd utihne«. Igra je avtorsko delo gospe Vike Šuštar. Zaigrali so jo člani gledališke skupine RAGLJE, ki so vsi učenci osnovne šole Franceta Prešerna. Celi ekipi čestitamo za izredno igro, scensko postavitev, zvočne in vizualne učinke, ter avtorici za izredno besedilo, ki je poučno in hkrati zabavno. V enem od člankov, ki sledijo v Zlatopoljčanu, si lahko preberete intervju z gospo Viko Šuštar, kjer boste izvedeli več o njenem ustvarjanju in delu z mladimi igralci.

Prisotni gostje so z bogatim aplavzom nagradili tako dobitnico priznanja kot vse nastopajoče, ki so se za nastop resnično trudili. Po zaključku kulturnega dela so krajani, ob pogostitvi v jedilnici šole, lahko pokramljali še s podžupanom, s člani sveta KS in tudi med seboj.

Želimo si, da bi tako številno kot letos tudi naslednje leto praznovali obletnico ustanovitve krajevne skupnosti in vas že vnaprej vabimo, da se praznovanja zopet udeležite, tudi vsi tisti, ki vas letos ni bilo.

Za konec bi k sodelovanju povabili vse, ki bi prispevali k pripravi prireditve, tudi ustvarjalno – morda z nastopom, razstavo, organizacijo kakega tekmovanja ali kakšno dobro idejo, ki bi pritegnila Zlatopoljčane. Vsem idejam bomo prisluhnili z veseljem.

zborček OŠ Helene Puhar

VARNO NA KOLO

Kolo je eno najbolj priljubljenih prevoznih sredstev. Za otroke je tudi igralo, odrasli pa ga čedalje pogosteje uporabljajo ne le za prevoz, temveč tudi za rekreacijo. **Vendar pa moramo pri kolesarjenju dobro poskrbeti za svojo varnost,** saj so kolesarji poleg pešcev najbolj ogrožena in izpostavljena skupina prometnih udeležencev.

S kolesarjenjem kot zelo enostavnim in ekološkim načinom gibanja in prevoza prispevamo k čistejšemu okolju, spomladi in poleti oz. v toplejših mesecih pa je to tudi ena najprijetnejših športnih aktivnosti na svežem zraku, s katero skrbimo za ohranjanje svojih telesnih sposobnosti. Prispeva namreč k večji vzdržljivosti, koristi srcu in ožilju, obenem povečuje moč.

Kolesarjenje je skratka zdravo, aktivno in prijetno - naj bo tudi varno!

Vozniki koles so v najhujših prometnih nesrečah **v več kot polovici primerov povzročitelji nesreče.** Kolesarji najpogosteje povzročijo prometne nesreče zaradi:

- nepravilne strani in smeri vožnje (vozijo preblizu roba vozišča ali celo po nasprotni polovici), kar je pogosto povezano tudi z vožnjo pod vplivom alkohola,
- vožnje pod vplivom alkohola,
- neupoštevanja pravil o prednosti (največkrat na križiščih, saj pozabljajo, da tamkajšnji "stop" znak ali znak "križišče s prednostno cesto" velja tudi zanje, in ne le za voznike motornih vozil,
- pogostokrat pa tudi hitrosti ne prilagodijo stanju in lastnostim ceste, še posebej na posameznih odsekih cest z večjim naklonom.

Kolesarji so tudi žrtve drugih udeležencev v cestnem prometu, največkrat prehitrih voznikov in tistih, ki vozijo pod vplivom alkohola. Pogosto pa njihovo vožnjo ovirajo nepravilno parkirana vozila.

Dejstvo je, da so kolesarji manj varni v cestnem prometu kot drugi udeleženci v cestnem prometu. Predvsem so slabše vidni, njihova vidnost pa je obratno sorazmerna s hitrostjo vožnje: hitrejši so, slabše so opazni. Zato, kolesarji, vozite previdno in skrbite za lastno varnost, pri čemer upoštevajte naslednja pravila in nasvete:

- Bodite pozorni na prometno signalizacijo (prometne znake) in jih upoštevajte!
- Na mestih, kjer promet ureja semafor, morate upoštevati svetlobne znake.
- Ne vozite pod vplivom alkohola!
- Pred spremembo smeri vožnje večkrat pogledjte, kaj se dogaja za vami, ter pravočasno in odločno nakažite svoj namen.
- Upoštevajte pravila prednosti, ki veljajo za kolesarje v križiščih, še posebej tam, kjer so označene kolesarske steze.
- Vozite po kolesarski stezi in kolesarskem pasu ali poti. Vedno uporabljajte le površino, ki je namenjena kolesarjem (označena s prometnimi znaki in talnimi označbami). Po takšnih površinah morate voziti po desni kolesarski stezi glede na dovoljeno smer vožnje, na dvosmerni kolesarski stezi pa po desni strani steze.
- Če ni kolesarske steze ali pasu, vozite ob desnem robu vozišča v smeri vožnje, in sicer čim bližje robu (ne več kot en meter od roba) vozišča.
- Ponoči in ob zmanjšani vidljivosti morate imeti na sprednjem delu kolesa prižgano belo luč za osvetljevanje ceste, na zadnji strani kolesa pa rdečo pozicijsko luč. Tu mora biti nameščen še rdeč odsevník, na obeh straneh pedalov morate imeti rumene ali oranžne odsevníke, na kolesih pa rumene ali oranžne bočne odsevníke.

- Če vozite v skupini kolesarjev, vozite drug za drugim. Izjemoma, če je pot dovolj široka, lahko dva kolesarja vozita vzporedno.
- Novela zakona o varnosti cestnega prometa, ki je začela veljati 30. aprila 2008, na novo ureja treninge kolesarjev, ki zaradi specifičnosti kolesarskega športa ne morejo trenirati in hkrati upoštevati vseh pravil, ki sicer veljajo za kolesarje. Kolesarje, ki imajo licenco Kolesarske zveze Slovenije, zakon omogoča vožnjo v skupini, ki jo morajo sestavljati najmanj štiri kolesarji: Več o tej novosti na spletni strani Ministrstva za promet.
- Promet skrbno opazujte, predvidevajte ravnanje drugih udeležencev.
- Še posebej pozorni bodite na vozila, ki vas dohitelajo in prehitelajo.
- V križiščih bodite še posebej previdni, z roko odločno nakažite smer in se prepričajte, ali so vas opazili. Če je situacija nejasna, raje sestopite s kolesa in pojdite čez križišče peš.
- Da vas bodo drugi udeleženci v cestnem prometu, pešci in vozniki, hitreje opazili, uporabljajte zvonec.
- Ponoči poskrbite, da boste še bolj vidni (obvezne so luči, odsevniki, priporočljiva svetla oblačila).
- Prtljago vozite v za to namenjeni košarici ali pritrjeno na prtljažniku. Roke imejte proste za vodenje krmila in nakazovanje smeri.
- Nikoli ne smete: krmila kolesa izpuščati iz rok, dvigniti nog s pedal, voditi, vleči ali potiskati drugih vozil, pustiti se vleči ali potiskati, prevažati predmetov, ki bi vas ovirala pri vožnji, voziti drugih oseb, razen če je z zakonom določeno drugače.
- Če je treba, za svojo varnost raje ustavite in pustite vozilo/a mimo.
- Vaše kolo naj bo redno vzdrževano in tehnično brezhibno.
- V obvezno opremo kolesa sodijo zvonec, luč za osvetljevanje ceste, zadnja rdeča luč, zadnji rdeči odsevniki, rumeni odsevniki v pedalih, brezhibna zadnja in prednja zavora, bočni odsevniki.
- Priporočljivo je na kolesu imeti: distančnik z odsevom, ščitnik verige, blatnike, ustrezne pnevmatike, ustrezen sedež, ogledalo.
- Čelada: Kolesar, mlajši od 14 let, mora med vožnjo nositi na glavi pripeto atestirano zaščitno čelado, enako pa velja tudi za otroka, ki se na kolesu vozi kot potnik. Čelado pa priporočamo tudi odraslim kolesarjem, čeprav ni predpisana.

Da se bodo s kolesom varno vozili tudi otroci, veljajo zanje še posebna pravila:

- Kolo sme samostojno v prometu na cesti voziti **otrok, star najmanj osem let**, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let.
- Za vožnjo kolesa se otroci usposobijo ter opravijo kolesarski izpit in dobijo **kolesarsko izkaznico** v osnovni šoli, ki jo obiskujejo.
- **Otrok do 14. leta**, ki nima opravljenega kolesarskega izpita, sme voziti kolo v cestnem prometu **le v spremstvu polnoletne osebe**, ki lahko ob upoštevanju prometnih razmer spremlja največ dva otroka.
- **Otrok do 6. leta** sme voziti kolo le na pešpoti ali v območju za pešce, v spremstvu polnoletne osebe pa tudi v območju umirjenega prometa.
- Kolesar, mlajši od 14 let, mora med vožnjo nositi na glavi pripeto atestirano **zaščitno čelado**, enako pa velja tudi za otroka, ki se na kolesu vozi kot potnik.

Prav tako so bolj kot drugi udeleženci v cestnem prometu ranljivi starejši kolesarji. Statistični podatki namreč kažejo, da so v prometnih nesrečah najpogosteje udeleženi starejši kolesarji, zlasti starejši od 65 let, saj so pogosto premalo pozorni na vozila, ki jih prehitujejo, slabše slišijo, vidijo in počasneje ustrezno reagirajo. Starostne spremembe vključujejo tudi zmanjšano sposobnost okrevanja po težjih poškodbah. To seveda nikakor ne pomeni, da starejši ljudje ne smejo kolesariti. Vendar pa svetujemo:

- Naj bodo **odgovorni in naj upoštevajo svoje sposobnosti** ter sedejo na kolo le takrat, ko so prepričani, da so resnično sposobni varne udeležbe v cestnem prometu.
- Svetujemo jim, **naj se izogibajo vožnji ponoči**, ker se njihov vid počasneje adaptira temi. Posamezne vožnje naj bodo krajše. Izogibajo naj se tudi voženju po cestah, kjer se razvijajo večje hitrosti. Predvsem pa naj se izogibajo cest, kjer ni kolesarskih stez.
- Če bomo torej kot kolesarji ravnali tako, da bomo najprej sami poskrbeli za lastno varnost in da se ne bomo sami spravljali v nevarne in/ali kritične situacije, potem bomo uživali v koristnem, prijetnem in zelo zdravem načinu gibanja, ki ga predstavlja kolesarjenje.

Pri tem pa morajo biti na kolesarje pozorni tudi vozniki drugih prevoznih sredstev, kot so na primer osebni avtomobili:

- Če zavijajo na križišču desno, morajo pustiti mimo vozila, ki vozijo v isti smeri po kolesarskem pasu ali kolesarski stezi, ki jo prečkajo.
- Pri vsakem zavijanju na križišču, pri katerem "sekajo" kolesarsko stezo, **morajo pustiti mimo vsa vozila, ki vozijo po kolesarski stezi.**
- Nikoli ne smejo parkirati na kolesarski stezi ali pasu, saj s tem ovirajo ali ogrožajo promet kolesarjev.
- Ponoči in ob zmanjšani vidljivosti morajo uporabljati predpisane luči, **pri tem pa poskrbeti, da z njimi ne zaslepijo nasproti prihajajočih kolesarjev**, še posebej na mestih, kjer ni pločnikov, prehodov za pešce ali pešpoti.

Vedno naj se zavedajo, da bodo kdaj tudi sami kolesarji.

S spoštovanjem!

Vodja policijskega okoliša Damjan Nartnik

PIZZERIJA
gorenc®

Koroška cesta 59, Kranj
tel.: 04/236 13 00

NOVO dnevna ponudba malic

NOVA PONUDBA HRANE:

- kruhki različnih okusov
- tortelini v omakah
- mesne solate
- zrezki v omakah
- lignji na žaru
- domače sladice in še več

ODPRTO: VSAK DAN od 11.00 do 23.00

Vljudno vabljeni!

Krajanom Zlatega polja čestitamo ob krajevnem prazniku

Iz naše astronomske delavnice

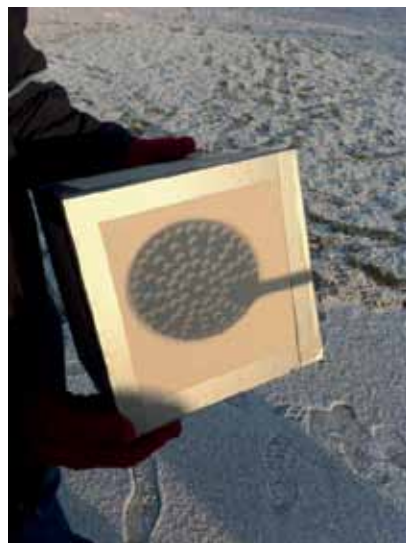
V letošnjem letu smo na Osnovni šoli Franceta Prešerna Kranj izpeljali dve zanimivi astronomski dejavnosti. Pozimi smo opazovali Sonce, pred katerega se je prikladla Luna, spomladi pa zvezde in ozvezdja zimskega in spomladanskega večernega neba.

Prvo opazovanje smo izvedli v torek, 4.1.2011. Telega dne je bil nad Slovenijo viden razmeroma redek astronomski pojav, delni Sončev mrk. Mrk se je začel ob 7:58, največjo stopnjo je dosegel ob 9:18, končal pa se je ob 10:46.

Imeli smo srečo z vremenom. Jutranja megla se je dvignila, oblaki so počakali do popoldneva. Mrk so si imeli možnost ogledati vsi učenci in delavci šole in za mnoge je bilo to prvo opazovanje sončevega mrka sploh. Opazovali smo skozi očala z zaščitno folijo, namenjeno opazovanju Sonca, in skozi varilsko masko. Učenci izbirnega predmeta astronomije so ostalim učencem razložili, zakaj pride do tega pojava. Naredili smo tudi zanimiv poskus s penovko. Senca je namesto svetlih krožcev na zaslon metala majhne 'lunice' (glej sliko).

Opazovanje Sonca skozi očala z zaščitno folijo

Ne da bi sploh gledali Sonce, 'lunice' na zaslonu pričajo o Sončevem mrku

Drugo opazovanje smo imeli v soboto, 2.4.2011. Z učenci izbirnega predmeta astronomija smo na šolskem igrišču izvedli javno večerno astronomsko opazovanje, v glavnem namenjeno spoznavanju pomembnejših ozvezdij, svetlejših zvezd in tudi drugih objektov, ki so bili tedaj na nebu.

Opazovanje se je začelo ob 20.30. Večer je bil jasen in razmere za opazovanje ugodne, kljub okoliški razsvetljavi. Zbralo se je okoli 40 ljudi vseh generacij, od družin z malimi otroki do upokojencev. Opazovanje je potekalo živahno. Obiskovalci so bili radovedni in so precej spraševali.

Skozi 200 mm teleskop so si lahko ogledali znamenito plinsko meglico M 42 v ozvezdju Oriona, skozi 150 mm teleskop pa razsuto zvezdno kopico 'Jasli' (M 44) v ozvezdju Raka. Kasneje so skozi oba teleskopa lahko opazovali tudi planet Saturn.

S prostimi očmi in lovskimi daljnogledi 10x50 so obiskovalci ob pomoči dveh učencev lahko občudovali razsuto zvezdno kopico Plejade (M 45) v ozvezdju Bika.

Nekaj učencev je obiskovalcem predstavilo in jih učilo poiskati najlepša ozvezdja zimskega in spomladanskega neba (Orion, Mali pes, Veliki pes, Bik, Dvojčka, Lev, Devica) in njihove glavne zvezde. Pokazali so jim tudi, kako se orientiraš na severnem delu neba (Veliki voz, Severnica, Mali voz, Kasiopeja).

Na enem od prenosnih računalnikov so si lahko ogledali kratka filma o naši Galaksiji ter o Saturnu, na drugem pa je učenec predstavljal računalniški program Stellarium.

Z opazovanjem smo zaključili okoli 22h. Vedri smo se razšli z mislijo, da se na takem prijetnem opazovanju še srečamo.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
K R A N J

Gospodsvetska ulica 12
p.p. 128, 4001 KRANJ
tel.: 04/2017 100, fax: 04/2017 113

Svetovni dan zdravja 2011:

Premagajmo odpornost mikroorganizmov proti zdravilom - Brez ukrepanja danes, ne bo ozdravitve jutri!

7. aprila vsako leto obeležujemo Svetovni dan zdravja, ki ga je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) prvič razglasila že leta 1950. Geslo letošnjega svetovnega dne je **Premagajmo odpornost mikroorganizmov proti zdravilom - Brez ukrepanja danes, ni ozdravitve jutri!** Letos želi namreč SZO še posebej opozoriti na pojav bakterij, ki lahko povzročajo življenjsko nevarne okužbe, in postajajo vedno bolj odporne proti antibiotikom, to je zdravilom za njihovo zdravljenje. Gre za posledico razširjene in nepreudarne uporabe antibiotikov tako pri ljudeh kot živalih. Odpornost mikroorganizmov proti zdravilom je vse bolj pereč problem, zato jo je SZO izpostavila kot osrednjo temo Svetovnega dne zdravja 2011.

Antibiotiki so zdravila za zdravljenje in preprečevanje okužb, ki jih povzročajo bakterije. Več antibiotikov se uporablja, več bakterij razvije odpornost proti njim. Delno je to naravni pojav in se dogaja po vsem svetu, problematično je zlasti, kadar se antibiotike uporablja preveč in za napačne namene. Glavni razlog pretirane rabe antibiotikov je njihovo predpisovanje za zdravljenje gripe in prehladov, kar povzročajo virusi, in ne bakterije. Antibiotiki ne učinkujejo na viruse, zato njihovo jemanje ob virusnih okužbah ljudi ne zdravi. Nepotrebno zdravljenje z antibiotiki je škodljivo, saj povečuje tveganje za kasnejši pojav okužb z odpornimi bakterijami. Odpornost proti antibiotikom se širi! Odporne bakterije se lahko prenašajo med ljudmi, med živalmi in v okolju. Lahko se uspešno razširijo v mednarodnem prostoru. Zdravljenje okužb z odpornimi bakterijami traja dlje časa, lahko močno podaljša zdravljenje v bolnišnici, povzroči več zapletov in zahteva dražja zdravila. Antibiotike se ponekod uporablja tudi v živilski verigi, zlasti kot pospeševalce rasti živali za proizvodnjo živil živalskega izvora. V Evropski uniji (EU) je uporaba antibiotikov za te namene prepovedana, ne pa tudi v drugih delih evropske regije Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), kjer je lahko poraba antibiotikov pri živalih včasih večja kot pri ljudeh. Ker se odporne bakterije razvijajo tudi pri živalih, je problem še večji: odporne bakterije se širijo iz prehranske verige med ljudi in lahko tudi v bolnišnice.

Odporne bakterije se hitro pojavljajo in širijo. Nekatere bakterije so že odporne proti več vrstam antibiotikov hkrati. Življenjsko ogrožujoče okužbe, kot so bakterijske okužbe krvi ali pljučnice, so lahko neozdravljive. Zato je pojav odpornosti proti antibiotikom nujna skrb nas vseh. Če želimo ustaviti širjenje odpornosti, je pomembna zavest vsakega posameznika, da jemlje antibiotike le, kadar je to potrebno in ko jih predpiše zdravnik.

Številne države v evropski regiji SZO izvajajo kampanje za ozaveščanje javnosti glede zmanjšanja uporabe antibiotikov, ki že kažejo rezultate. Vsakdo lahko prispeva k reševanju tega problema.

Kaj lahko storimo sami

- Nikoli ne jemljimo antibiotikov, ne da bi nam jih predpisal zdravnik na recept in ne uporabljamo antibiotika, ki je bil predpisan drugemu ali pa nam je ostal od predhodnega zdravljenja.

- Ne pričakujmo, da nam bo zdravnik predpisal antibiotike za vsako okužbo, in ne izsiljujmo zdravnika, da nam predpiše antibiotik. Neustrezno zdravljenje z antibiotikom ne koristi, lahko pa nam škoduje.
- Redno si umivajmo roke in k temu spodbujajmo svojo družino, prijatelje in znance.
- Nekatere bakterijske okužbe lahko uspešno preprečujemo s cepljenjem
- Kmetje bi morali uporabiti antibiotike za svoje živali le, ko jih predpiše živinozdravnik, nikakor pa ne kot pospeševalce rasti, kar lahko sproži pojav odpornih bakterij in njihovo širjenje.

Zapomnimo si

- Antibiotiki niso potrebni pri vsaki okužbi. Samo zdravnik lahko oceni, kdaj jih potrebujemo.
- Njihova prekomerna in napačna uporaba vodi k odpornosti bakterij.
- Proti antibiotikom odporne bakterije povzročajo več zapletov in nepotrebnih smrti.
- Bakterijska odpornost proti antibiotikom lahko družbo vrne v dobo pred antibiotiki, ko so ljudje zaradi enostavnih okužb umirali.
- Če ne bomo ukrepali danes, lahko jutri ostanemo brez učinkovitega zdravila.

Pripravila:

Prim. doc. Irena Grmek Košnik, dr. med., spec. klin. mikrobiol., spec. javnega zdravja

Direktorica

1.B STOPNJA OŠ HELENE PUHAR KRANJ SE PREDSTAVI

Pred letom in pol smo prvič vstopili v čisto pravo šolo. Šola, OŠ Helene Puhar Kranj, je šola, kot vsaka druga. Vanjo vsak dan vstopa veliko učencev, ki se po razredih in oddelkih učijo po različnih programih.

V razredu smo štirje; Petra, Lara, Elona in Matej. No, če pa prištejemo še učiteljici Matejo in Martino ter varuhinjo Majo, pa nas je ravno toliko, da bi že lahko napisali eno klasično pravljico.

Obiskujemo posebni program. Kar tri leta bomo ostali na I. stopnji, potem pa bomo tekom šolanja napredovali vse do V. stopnje. Imamo veliko učilnico, kjer se poleg različnega materiala za učenje, tako didaktičnega kot naravnega, najde tudi igralni kotiček. V njem se radi igramo in poslušamo pravljice ter zgodbe, ki nam jih bereta učiteljici. Da pa je naša učilnica nekaj posebnega, pa naj povemo, da imamo v njej tudi veliko igralo s toboganom.

Dan začnemo z jutranjim krogom, kjer se vsi zberemo, zapojemo pesmico ali dve in potelovadimo. Zaželimo si dobro jutro in uspešen začetek dneva. Potem postavimo vremenski koledar in urnik. Največji poudarek dajemo skrbi za samega sebe, razvijanju samostojnosti, gibanju ter učenju skozi igro. Poleg skupnega urnika, ima vsak še svoj urnik logopedskih vaj in senzomotoričnih terapij, prehajanj na prilagojeni program, urnik Montessori uric, plavanja, interesnih dejavnosti...

Poleg rednega usposabljanja se poskušamo vključevati tudi v širše okolje. Obiskali smo razstavo dinosavrov v Tušu, se udeležili čistilne akcije »Kranj ni več usran«, obiskujemo trgovine v bližnji okolici šole in tudi že sodelujemo pri nakupovanju ter plačevanju na blagajni.

Radi imamo živali...

Živali čutijo z nami,

na prav poseben način poskrbijo za nas

so naše prijateljice in nas nikoli ne pustijo na cedilu.

V letošnjem šolskem letu smo pričeli z jahanjem na Biotehniškem centru Naklo. Kadar je bilo lepo vreme v petek, smo se s kombijem odpeljali v Strahinj, ob sobotah pa smo odšli na jahanje s svojimi starši. Bilo je zabavno, sproščeno, veliko srečo pa smo imeli tudi z vremenom. Prijazna učiteljica in študentke na BTŠ-ju so nam razkazale tudi celotno posestvo. Tako smo videli le nekaj dni starega telička, pa še zelo mladega oslička, krave, konje, fazane, čebelnjak... Vendar pa je zima prehitro pokazala svoje zobe in smo zaradi mraza prekinili z vsakotredenskim jahanjem. Bi si pa zelo želeli, da se tovrstna oblika sodelovanja s šolo nadaljuje.

Konja, ki ima ljubko ime »Cukur«, smo vzljubili že ob prvem srečanju. Prijazen, lep, pa tudi požrešen »sladkorček«.

*Čas je za pravljice...
Pravljice lahko beremo vse življenje.
Otrokom pomenijo svet,
odraslim ta svet obogatijo.
Lepši je, če je pravljica...*

Čeprav sami še ne beremo, sodelujemo tudi v prilagojeni bralni znački. Mladinska knjiga nam je v začetku leta podarila knjižice »Jaz berem«. Redno, vsak petek, smo obiskovali šolsko knjižnico. Knjižničarka Špela nam je velikokrat svetovala, kakšno ljubko knjigo, ki smo jo potem skupaj prebrali v razredu. Vsak pa si je izbral tudi knjigo, ki jo je med vikendom odnesel domov in jo prebral skupaj s starši. Vsako knjigo, ki nam jo je v razredu prebrala učiteljica Mateja, smo ilustrirali v knjižico »Jaz berem«. Konec aprila, pa smo imeli podelitev bralne značke. Ker je šlo za poseben dogodek, sodelovanje z Mladinsko knjigo, smo se odpravili v center Kranja. V Mladinski knjigi so nas gospe Marinka, Nataša in Karmen zelo lepo sprejele. Vsak med nami je pokazal svojo knjižico in risbice, ki so nastajale tekom leta. Uslužbenke so nam čestitale, dobili smo priznanja in vsak med nami tudi knjižno nagrado, darilo Mladinske knjige. Skupaj smo si ogledali celotno prodajalno, na koncu pa še prebrali knjigico, ki si jo je na polici izbrala Petra. Dan je bil čudovit. Še posebej pa smo bili ponosni na priznanja in nagrade, ki smo jih odnesli domov in jih pokazali našim domačim.

Skupinska slika na zaključku bralne značke v Mladinski knjigi v Kranju.

Naši dnevi so pestri in zanimivi. Na prijeten način spoznavamo nove stvari, se učimo in razvijamo svoje spretnosti. Ker vsi ne zmoremo enako, je naš program prilagojen vsakemu posebej. Svet okoli sebe spoznavamo z vsemi čutili.

Mateja, Martina in Maja pa nikoli ne pozabijo na zabavo. Praznovanje rojstnih dni, pusta, novega leta... pa je čas za ples, glasbo in sladka presenečenja. Tako se iz naše učilnice pogosto razlega otroška glasba in pristen otroški smeh.

*V imenu učencev I. b stopnje zapisala
Mateja Sušnik*

ZAHVALA

Učenci I. stopnje se zahvaljujemo Biotehniškemu centru Naklo (ge. Jeleni Zurc) in Mladinski knjigi (vodji PE Kranj, g. Alešu Humarju), ki ste nam omogočila sodelovanje in naše dneve na ta način popestrili in še dodatno obogatili. Iskrena hvala!

PREGLED DOGODKOV NA TEHNIŠKEM ŠOLSLEM CENTRU KRANJ V DRUGI POLOVICI ŠOLSKEGA LETA 2010/11

V drugi polovici šolskega leta smo poskrbeli za promocijo in humanitarnost s prireditvijo Pomlad na Iskri, kjer so svoje moči združili dijaki in profesorji ter predstavili pevske in igralske sposobnosti našim dijakom, njihovim staršem, profesorjem in gostom. Spet smo tudi sodelovali z VDC Kranj, katerega varovanci so nastopili skupaj z nami. V okviru pomladnega dne smo imeli tudi boljši sejem in predavanje o Japonski, izkupiček obeh pa je šel prav tako v dobrodelne namene.

Na prireditvi Pomladni dan na Iskri je nastopil tudi šolski pevski zbor, ki ga sestavljajo profesorji in dijaki Tehniškega šolskega centra Kranj

Sodelovali smo na projektu Openfest – Festival za spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti med mladimi; na dnevu odprtih vrat so se predstavili mladi raziskovalci. Projekt »Življenje je košarka«, katerega nosilec je Košarkarski kamp Boki Nachbar, pa je s pomočjo naše šole zaživel tudi v Kranju. Dijaki 3. Ma razreda Strokovne in poklicne šole so sprejeli uporabnike Varstveno delovnega centra Kranj in z njimi skupaj opravili 5 učnih ur športne vzgoje, ki jo je vodil profesor športne vzgoje. Naša šola pa je v okviru projekta LIN organizirala Zlet tehniške kulture na OŠ

Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem. Eno od aktivnosti je bilo tudi regijsko tekmovanje Robobum za gorenjske osnovnošolce.

Dijaki TŠC Kranj so sodelovali na Openfestu.

Svoje znanje smo delili z dijaki in profesorji iz tujine: obiskali so nas dijaki iz srbskega Novega Sada in Užic, ki so bili prisotni pri pouku, sami pa smo se pod okriljem projekta Leonardo da Vinci: mobilnost za dijake poklicnega in strokovnega izobraževanja odpravili na Finsko v mesto Jarvenpaa, kjer so dijaki opravljali delovno prakso.

Obisk dijakov in profesorja iz Elektrotehniške šole Mihajlo Pupin Novi Sad

Dijaki so med letom sodelovali na raznih tekmovanjih iz slovenščine, angleščine, nemščine, matematike, fizike, astronomije, elektrotehnike in računalništva ter dosegali odlične uvrstitve. Tekmovali so tudi kot mladi raziskovalci ter v različnih športnih panogah.

Ljubitelji književnosti so opravljali bralno značko, ki smo jo poimenovali Iskrice branja, obeležili pa smo tudi mesec knjige z obiskom knjižničark iz Osrednje knjižnice Kranj ter bralnimi uricami, ko smo vsi na šoli eno uro brali. Strokovna gimnazija je v gostilo dr. Gregorja Lavrinca, ki je dijakom okrepil znanje filozofije s predavanjem o svetem Avguštinu.

Dijaki zaključnih letnikov so predali ključ dijakom 3. letnikov in se podali na Maturantski sprevod po Kranju, kjer so z ostalimi kranjskimi maturanti zaplesali četvorko.

Čaka nas še napet zaključek šolskega leta in zaslužene počitnice!

USPEŠNO IN DINAMIČNO LETO NA GIMNAZIJI ESIC

**ŠOLA ZA PONOSNE,
SAMOZAVESTNE,
USPEŠNE**

GIMNAZIJA ESIC KRANJ

Šolsko leto, ki se počasi izteka, je bilo za Gimnazijo ESIC uspešno in dinamično. Dijaki in profesorji so se iz dneva v dan trudili ustvariti prijetno vzdušje na šoli tako drug za drugega kot za številne zunanje goste, ki našo šolo obiskujejo vsak dan. Teško bi strnili vse, kar se je dogajalo na Kidričevi 65, v sestavek, saj nehote pozabimo na drobna dejanja, ki sprotno rišejo sliko gimnazije.

Na začetku smo dijake sproščeno vpeljali v novo šolsko leto, saj smo jim pripravili maturantsko ekskurzijo v Španijo, poletni tabor ob Kolpi, spoznavni tabor v Bohinju, številne ekskurzije (v Berlin, Benetke, Munchen, po celi Sloveniji) pa smo dijakom nudili tudi v preostalih mesecih. V Španiji in Franciji so gostovali tudi dijaki v mednarodnem projektu Comenius Večjezično gledališče.

Pri nas smo gostili številne predavatelje in ugledne goste, med katerimi velja omeniti dinamično Manco Košir, večnega optimista in človekoljuba Toma Križnarja ter pisatelja Ferija Lainščka, ki so mu z zanimanjem prisluhnili maturanti, saj so o njegovem romanu Ločil bom peno od valov razpravljali v letošnjem eseju.

Kar nekaj dijakov je letos pripravili tudi razstave svojih likovnih del, med njimi velja omeniti predvsem Nebojšo Majstoroviča, Evo Fende in Jerneja Jenka; zelo aktivni pa so bili tudi pod mentorstvom svojih profesorjev, saj so pripravili razstavo ob svetovnem dnevu boja proti HIV in AIDS, spominu na holokavst, obeležili so dan Zemlje, mednarodno leto gozdom in kemije, čistili smo okolico šole, sodelovali v projektu Pozorni na okolje, bili izbrani v svetovni raziskavi Pisa ... Svojim sošolcem so ob obletnici Prešernovega rojstva uprizorili tudi Krst pri Savici, ob obisku Ferija Lainščka pa tudi odlomke iz njegovega romana.

Gostili smo Rdeče noske, državno debatno prvenstvo in 6. mednarodno konferenco Slovenskega društva učiteljev francoščine, profesorice nemščine pa so organizirale Mednarodno konferenco učiteljev nemškega jezika. Odmevna sta bila tudi predstavitve projekta Tujci v Kranju in sodelovanje na turistični tržnici. Ponosni smo tudi na izjemen odziv dijakov in profesorjev na humanitarno akcijo zbiranja igrač, ki smo jo pripravili v predbožičnem času. Darovane igrače smo podarili Rdečemu križu in Karitas ter tako razveselili številne otroke, ki so med gospodarsko krizo prikrajšani za veselo otroštvo.

Na šoli imamo tudi ogromno dijakov športnikov, ki so se skozi celo leto dokazali v svetovnem, evropskem in državnih prvenstvih. Tem smo pripravili posebno prireditev, na kateri smo jih predstavili vsem dijakom šole in jih predali tudi nagrade. Letos so se v ožji izbor prebili Urška Kunstek, Jaka Hvala, Juš Kolarič, Maja Povšnar, Žani Sladič, Juš Markač, Blaž Marn, Miha Hrobat, Jakob Špik, Jera Lenardič in Peter Prevc.

Pri vseh teh uspehih pa smo še posebej zadovoljni, da se interes za vpis na našo gimnazijo povečuje iz leta v leto. Čeprav se generacije bodočih dijakov manjšajo iz leta v leto, se je na našo šolo vpisalo za kar oddelek več dijakov, kot smo razpisali prostih mest. To je zagotovo izjemen dosežek v celotnem gorenjskem prostoru.

Prepričan sem, da bomo lahko tudi bodočim dijakom nudili najboljše pogoje za izobraževanje in da jih bomo spodbujali k še več dejavnostim, projektom in pozitivnemu vzdušju, ki ga bodo brezskrbno širili v šoli in zunaj nje.

- Zakaj bi požar, ujma, naravna katastrofa ali prihod vlomilcev ogrozil način in kakovost vašega življenja?
- Če bi doživeli katerega od teh neljubih dogodkov, kako zelo bi to vplivalo na vaše načrte?
- Čemu bi se morali odreči, da bi bilo spet tako, kot je bilo?

Ne prepuščajte stvari naključju. Za vas smo pripravili poseben izbor zavarovalnih kritij vašega doma in prenovljen produkt DOM AS!!!

Kaj je DOM AS?

Zavarovanje DOM AS je sodobno zavarovanje, ki omogoča, da z eno zavarovalno polico v celoti zavarujete svoj dom in premoženje v njem za nevarnosti, ki vas ogrožajo v vsakodnevem življenju (požar, izliv vode, vlom, poplave, potres, ...). Z isto polico lahko nezgodno zavarujete tudi vse člane vaše družine, hišne ljubljence, glasbila in še kaj. V zavarovanje je vključena tudi **Stanovanjska asistenca CORIS**, ki je brezplačna.

PREDNOSTI in POSEBNOSTI zavarovanja Dom AS:

- sodobno zavarovanje doma,
- vsa zavarovanja na eni polici,
- paketi zavarovanj po meri zavarovanca,
- možnost družinskega nezgodnega zavarovanja,
- bogato in široko kritje odgovornosti,
- brezplačna Stanovanjska asistenca CORIS,
- možnost zavarovanja nevarnosti v kmetijstvu,
- sklenitev zavarovanja "na novo vrednost" brez doplačila,
- premoženje, steklo in plesk so zavarovani tudi v kletih, na podstrežju in pomožnih prostorih,
- vključeno kritje stroškov čiščenja.

Pri Adriatic Slovenici tudi vsa ostala zavarovanja!

V **Adriaticu Slovenici** smo prepričani, da vam bo lažje, če vam v trenutkih neljubih zapletov, nezgode ali škode ob strani stoji dobra, sodobna in trdna zavarovalnica. Za vas smo pripravili posebno ponudbo za zavarovanje vašega doma **DOM AS**, ki je opisan na drugi strani, poleg tega pa vam nudimo še širok izbor ostalih zavarovanj: **obvezno in kasko zavarovanje vozila, dopolnilno zdravstveno zavarovanje, in bogat paket nadstandardnih zdravstvenih zavarovanj ter zdravstveno zavarovanje v tujini z asistenco Coris.** Vsekakor je posebna novost tudi zavarovanje za **težke bolezni in operacije.**

Poleg ugodnosti, ki jih vam nudimo našim zavarovancem pri celovitem zavarovanju premoženja, dodatnega popusta na kasko zavarovanju in kar **55% bonus** za varne in izkušene voznike pri obveznem avtomobilskem zavarovanju, smo za vas pripravili še več.

Pri sklenitvi **novega** stanovanjskega ali avtomobilskega zavarovanja smo za vas pripravili še posebne ugodnosti, katere vam lahko predstavimo.

Posebej za naše sokrajane - Zlatopolčane imamo naše svetovalne ure vsak torek od 15. do 17. ure. Pridite in izkoristite posebne ugodnosti pripravljene samo za vas.

Smo povsod in vedno tam, kjer nas naše stranke potrebujejo.

INTERVJU: gospa Vika Šuštar

Ob izidu druge knjige mladinskih gledaliških besedil so učenci uredniškega odbora šolskega glasila Krik iz OŠ Franceta Prešerna Kranj intervjuvali avtorico in mentorico go. Viko Šuštar, slovenistko na šoli.

Pred sabo imam vašo drugo knjigo Raglje v gledališču 2. Komu je knjiga namenjena in katerih tem se lotevate ?

Knjiga je namenjena šolskim gledališkim skupinam oz. njihovim mentorjem – režiserjem po šolah in društvih. Prinaša šest novih besedil. Številne uprizoritve iz prve knjige dokazujejo, da tovrstnih besedil za to starostno skupino (10 – 15 let) primanjkuje. Besedila znanih avtorjev so pogosto namenjena odraslim igralcem, ki igrajo za otroke. Moja besedila uprizoritveno in jezikovno niso pretirano zahtevna, zato mentorji radi posegajo po njih., po tematiki pa so tudi blizu odraščajoči mladini. Ta starostna skupina nekako niha med otroškim svetom, ki ga še prežemajo pravljica, mitološka, domišljijiska bitja, hkrati pa se že zelo dobro zavedajo problemov, ki tarejo svet: pretirano potrošništvo, ekološki problemi, nestrpnost do drugačnih, površno dožemanje lepote, odmikanje človeka od narave ... Skozi privlačno zgodbo skušam mladim na njim razumljiv način prikazati to problematiko. Vsekakor sporočilnost predstave uzavestimo z razgovori z učenci po predstavi. Vse predstave iz obeh knjig so doživele krstno izvedbo v moji režiji na naši šoli.

Ali se vam je v vseh teh letih kdo od učencev – igralcev še posebej vtisnil v spomin? Kdo?

Mogoče se ti bo zdel odgovor nenavaden, vendar so se mi vsi igralci, ki so imeli nosilne vloge, prav v vseh predstavah močno vtisnili v spomin. Natanko vidim njihove kostume, način igranja, vlogo, čeprav sem morda pozabila njihovo pravo ime. Vsaka predstava pusti določen spomin, vtis, ki očitno v glavnih elementih ne zbledi.

Katera je vaša najljubša predstava, ki ste jo sami napisali? Katera vam je najbolj uspela?

Spet težko odgovoriti. Kot bi mam vprašali, kateri otrok ji je najljubši. V vsako predstavo smo vložili ogromno truda, idej, domislic. Prav gotovo pa so predstave, ki sem jih napisala in režirala po letu 2000 boljše od tistih, ki so nastale prej. Iz preprostega razloga: ker sem se tudi sama veliko naučila o gledališču iz lastne prakse in na dodatnih izobraževanjih in ker smo na šoli v zadnjih letih res uigrana ekipa, ki pokriva bistvene elemente gledališke predstave (scena, kostum, gib, glasba). Če morda področje glasbe ob režiji še pokrijem sama, pa za scensko in kostumsko podobo predstave res nimam idej. Ga. Daša Lunder Črnilec me tukaj odlično nadomesti in vedno znova preseneti s subtilnimi rešitvami, ki meni ne bi prišle nikoli na pamet. Podobno je z odrskim gibom. Ga. Mojca Škarabot ima neprimerno več dobrih idej. Ko združimo vse moči z učenci – igralci, ob resnem delu lahko nekaj nastane. Udeležba na regijskih in državnih srečanjih je potrditev našega truda in znanja.

Kje dobite ideje za igro? Kako nastane besedilo?

Prvi pogoj, da sploh začnem razmišljati o novi gledališki predstavi je, da imam vsaj za silo spočite misli, da mi ne begajo preveč okoli, torej koncentracija. Tako stanje najlažje dosežem med poletnimi počitnicami. Zato je bila večina mojih predstav napisanih takrat. Idej imam včasih več, a, kot sama v šali rečem, je veliko slepih rovov. To pomeni, da se mi prvotna ideja ne razvije v nič pametnega in jo zavržem. Včasih imam v glavi le delček, ki bi ga rada vključila v predstavo. Okoli tega delčka potem napletem zgodbo. Tako sem v letošnjo predstavo želela vključiti bambusove palice. Ta ideja se mi je porodila že konec lanskega leta, ko sem brala roman Knjiga o bambusu. Seveda s povsem drugačno zgodbo, kot je v naši predstavi. A bambusi so ostali, nastalo pa je tudi dramsko besedilo Ko gozd utihne okoli tega delčka. Vendar ne gre vedno tako enostavno. Včasih je od ideje do konca dolga pot.

Kako nastajajo predstave?

Ker je to delo z mladimi igralci, besedilo raziskujemo z improvizacijami. Veliko se pogovarjamo o likih, ki nastopajo v predstavi, o njihovih reakcijah, raziskujemo gibanje ... Učimo se pravilnega dihanja, jasnega govorjenja, se spakujemo, včasih kričimo, hodimo po odru gor in dol, se dotikamo drug

drugega, rokujejo ... skratka rušimo blokade, ki jih ima vsak v sebi. Vse to so vaje, ki nam kasneje pridejo prav. Sledijo bralne vaje, razdeljevanje vlog, prenos igre v prostor, pa spet sproščanja, improvizacije, dihanje, vživiljanje v like z razumevanjem vloge, ki jo igraš ... Če npr. igraš čarovnika, moraš biti čarovnik ves čas, ko si na odru, ne le takrat, ko imaš besedilo. Za mlade je to včasih težko, posebno če je na odru veliko igralcev in se počutijo varne v množici. A ostro oko selektorja take stvari hitro opazi.

Kakšno je vzdušje pred predstavo?

Motivacija je na zelo visoki ravni, važno je, da ostanemo skoncentrirani. Ampak vsi učenci tega ne zmorejo. Trema blažijo na različne načine: od poskakovanja okoli, do kričanja, nekateri se spravijo v kakšen kot in tam čepijo, drugi pa tudi živcirajo svoje soigralce. Moja naloga je, da vse te različne odzive nekako držim v znosnih okvirih. Vsekakor takrat ni primeren čas za kakšne vzgojne pridige.

Koliko časa že vodite izbirni predmet gledališki klub?

Že od samega začetka, mislim, da je to 9 let.

Zakaj v naslednjem šolskem letu ne bo izbirnega predmeta gledališki klub?

Najmanj dva razloga sta. Gledališki klub je enourni predmet, kar pomeni, da imamo na voljo 35 ur letno. Vsak predmet ima učni načrt, ki ga mora učitelj realizirati. Tako je v okviru tega izbirnega predmeta za postavitve predstave določenih samo tretjina ur. To pa je seveda smešno, saj v tem času nikakor ni mogoče postaviti predstave, ki traja 35 minut, na oder. Zato so potrebne dodatne ure. Učenci, ki si izberejo GKL, so sicer s tem seznanjeni in večina jih soglaša. A vseeno se vsako leto najdejo dva ali trije, ki sicer dobijo določeno nalogo v predstavi, a je ne opravljajo tako, kot bi morali: ne prihajajo na dodatne vaje, niso zanesljivi, resni ... Ker so si morali izbrati nekaj, so si izbrali gledališče, ker mislijo, da je enostavno dobiti petko, ker ni potrebno ničesar delati ... ker odpade pouk, kadar kam gremo, skratka naivna prepričanja. Vendar gledališče ni tak hec. Si predstavljaš, da imamo predstavo, pa se nekdo spomni, da ga ne bo ali pa grdo zamudi. To vnaša nemir v celo skupino. Po drugi strani pa je večina učencev zelo navdušenih in so pripravljeni narediti res veliko. Zato bo drugo leto verjetno gledališki krožek, v katerega se bodo lahko prostovoljno vključili učenci, ki jim je gledališče res v veselje in ne nujna izbira. Ob tem pa bo lahko skupina manj številčna, kar je drugi razlog za tako odločitev. Ni namreč enostavno imeti v skupini 23 učencev, kolikor jih je bilo npr. v letošnji predstavi in tudi v prejšnjih.

Kaj mislite o face booku?

Novodobna računalniška iznajdba, za veliko mladih zelo zanimiva, olajša komunikacijo, a ne sme nadomeščati živih medsebojnih odnosov. V tem vidim past.

Iz letošnje predstave v okviru krajevnega praznika: KO GOZD UTIHNE

Ledena Dvorana Zlato polje
Šport, zabava in sprostitve vse na enem mestu

www.ledena-dvorana-zlatopolje.si

Podjetje Jomac d.o.o. in Ledena dvorana Zlato polje vsem krajanom Krajevne Skupnosti Zlato Polje čestitamo ob krajevnem prazniku in se vam zahvaljujemo za obisk.

V Ledeno Dvorano vas v poletnih dneh, ki prihajajo, vabimo na raznovrstne športne aktivnosti. Zraven pa se boste lahko na terasi Kavarnе Zlato Polje razvajali ob osvežilnih pijačah in raznih sladolednih kupah.

Vljudno vabljeni!

Zavod KORAK, Kranj

Zavod za varstvo in rehabilitacijo oseb po poškodbi glave je bil ustanovljen leta 2002 z namenom nujenja celostne psihosocialne pomoči osebam po pridobljeni poškodbi možganov, njihovim svojcem in preventivnemu delovanju v širšem družbenem okolju. Osnovno poslanstvo Zavoda Korak je izvajanje programa, ki bo omogočil osebam po poškodbi možganov čim boljše kvaliteto življenja. Organiziran je kot dnevno varstveno delovni center, vrata ima odprta pet dni v tednu (od ponedeljka do petka), osem ur dnevno (od 7. do 15. ure). Delujejo v Dijaškem in študentskem domu Kranj na Kidričevi c. 53, na Zlatem polju.

V zavod je trenutno vključenih 33 uporabnikov, za rehabilitacijo katerih skrbi 23 zaposlenih, med drugimi tudi strokovnjaki s področja fizioterapije, delovne terapije, socialne pedagogike, socialnega dela in psihologije. Osnovni cilj našega programa je nuditi možnost rehabilitacije v poškodovančevem domačem okolju, usposobiti vsakega uporabnika do največje možne stopnje samostojnosti in ohranjati tiste sposobnosti, ki so še preostale. V letu 2010 smo uspešno izvedli reorganizacijo, delitev na delovno in rehabilitacijsko enoto, v aprilu 2011 pa odprli zaposlitveni center.

V individualnih programih načrtujemo prehod iz medicinske rehabilitacije v psihosocialno, zato našim uporabnikom nudimo tudi dodatne programe ponovnega učenja osnovnih življenjskih opravil (dvig samostojnosti pri vsakodnevnih opravilih - samostojno hranjenje, skrb za samega sebe, dvig mobilnosti, orientacijo v času in prostoru) in vključevanje v okolje. Delo poteka individualno in v skupini. Izvajamo mentorstva študentom in smo učna baza za študente delovne terapije, specialne in rehabilitacijske pedagogike ter socialnega dela.

Pomemben cilj je tudi razbremenitev družine. Dejavnost Zavoda Korak omogoči zaposlenim svojcem, da lahko ostajajo zaposleni, s tem pa preprečuje tudi socialno stisko oz. družinam, ki so se že tako morale soočiti z velikimi težavami, omogoči večjo socialno varnost. Pomemben cilj našega programa predstavlja tudi preventivna dejavnost, saj z neposredno prisotnostjo v javnosti in medijih ter s sodelovanjem s šolami in vrtci opozarjamo na nevarnosti poškodb glave in možnost preprečevanja le teh.

Ena od jedrnih aktivnosti zavoda, ki bi ji v tej predstavitvi radi posvetili nekaj dodatnih besed, so kreativne tehnike. Pri njih sodelujejo vsi uporabniki – vsak toliko, kolikor hoče, kolikor zmore in kolikor ga veseli. Kreativne tehnike so pomemben vir dvigovanja samopodobe, razvoja ročnih spretnosti ter delovnih sposobnosti in vsakemu posamezniku omogočijo, da postavi na plano svoje talente, za katere marsikdo niti ni vedel, da jih skriva v sebi. V Zavodu Korak tako ustvarjamo s steklom, lesom, glino, papirjem, blagom in drugimi materiali. Raznobarvno paleto izdelkov si je moč ogledati na naši spletni strani <http://www.zavod-korak.si>. V primeru, da bi naše izdelke radi kupili ali pa vas zanima karkoli drugega o našem prodajnem programu, se lahko v našem delovnem času oglasite v prostorih zavoda ali pa nas pokličete na 04 28 18 620 oz. nam pišete na delavnica@zavod-korak.si. Naj ob tem povemo še, da je Zavod Korak uvrščen na seznam upravičencev do donacij, kar pomeni, da lahko do 0,5% vaše odmerjene dohodnine namenite našemu zavodu. S

tem se država odpove delu dohodnine, ki jo namesto v državni proračun nameni Zavodu Korak. (Obrazec za namenitev dela dohodnine najdete tudi na naši spletni strani, pod zavihkom »donatorji«). Ker gre pri pridobljenih poškodbah možganov za tiho epidemijo ...

S pridobljenimi poškodbami možganov se vsakodnevno srečuje vse več ljudi (še koncem 70-ih je umrlo 90% oseb s poškodbo možganov), delež preživelih s PPM se povečuje, hkrati pa se povečuje tudi stiska svojcev, prijateljev, znancev,... Ti velikokrat ne vedo, kam se lahko obrnejo po informacije, kaj lahko sami storijo za izboljšanje kvalitete življenja in kako naj se spopadajo s spremembami, ki se dogajajo v njihovih življenjih. Ena od poti za blažitev oz. reševanje stisk je Zavod Korak. Obiščite nas na Kidričevi c. 53 ali nas pokličite na 04/28 18 610, kajti skupaj smo močnejši.

Projekt: Razvoj zaposlitvene rehabilitacije invalidov

Na podlagi večletnih izkušenj na področju dela z osebami s pridobljeno poškodbo možganov smo ugotovili, da imajo naši uporabniki velike probleme pri iskanju primerne zaposlitve. Zaposlitvenih možnosti za invalide primanjkuje, stanje na trgu dela pa se je v zadnjem času še poslabšalo zaradi odpuščanj in nizkega povpraševanja po delovni sili zaradi gospodarske krize. Marsikdo izmed naših uporabnikov bi lahko glede na svoje sposobnosti prevzemal večjo delovno odgovornost, vrnitev v delovno okolje, v katerem je bil pred poškodbo, pa bi bila zanj prevelika obremenitev. Zato smo že nekaj časa poskušali pridobiti sredstva, ki bi nam pomagala pri zagonu zaposlitvenega centra, v katerem bi se lahko zaposlili naši uporabniki kot tudi druge osebe z določeno stopnjo invalidnosti iz regije. Izredno pomembno je, da se osebi iz ranljive ciljne skupine ponudi primerno delovno mesto, saj lahko tako uporabi svoje sposobnosti ter jih ohranja in razvija.

Projekt Razvoj zaposlitvene rehabilitacije invalidov se bo izvajal dve leti. **Projekt delno financira Evropska unija, in sicer Evropski socialni sklad.** Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, 4. razvojne prioritete: Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti, 4.1 prednostne usmeritve Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti. Na lokaciji v neposredni bližini Zavoda Korak smo najeli prostore, v katerih smo začeli program zaposlitvene rehabilitacije. Pri oblikovanju programa zaposlitvene rehabilitacije smo uporabili izkušnje iz rehabilitacijskega programa, v katerem smo med drugim izvajali tudi lesni program in program oblikovanja gline, ki bosta temelj naše dejavnosti. Poudariti je potrebno, da se bosta dejavnosti zaposlitvenega centra in zavoda dopolnjevali. Delovne naloge v delovnem procesu bomo razporedili tako, da bodo posamezniki, vključeni v naše programe, kar najbolje izkoristili svoje sposobnosti. Trenutno je v usposabljanje vključenih pet oseb iz ranljive ciljne skupine.

Na podlagi dediščine lokalnega okolja ter v sodelovanju z etnologom in oblikovalci razvijamo za trg zanimiv darilni program, ki ohranja kulturno dediščino okolja in jo nadgradi tako, da bo zanimiva v današnjem času. Pri tem nam pomaga Zavod V-ogljje, ki kot projektni partner sodeluje pri oblikovanju gline. Poleg tega razvijamo tudi program lesenih igrač. Na trgu bomo ponudili kvalitetne, ročno izdelane igrače iz okolju prijaznih materialov.

Nameravamo se povezati tudi z gospodarskimi družbami z območja Gorenjske ter od njih prevzeti manj zahtevne delovne procese, ki bi jih lahko učinkoviteje opravljali v našem zavodu.

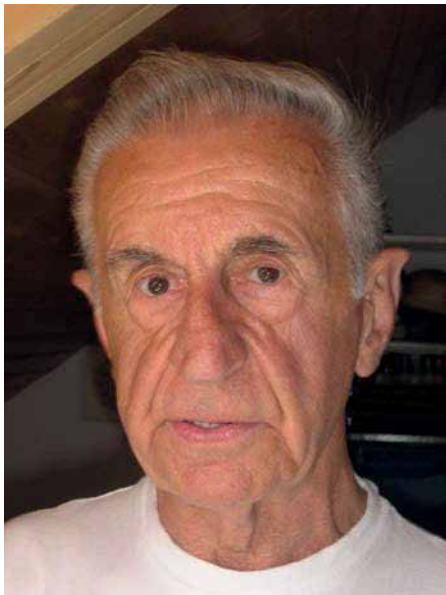
CIJ

Ko HOČEŠ nekaj postati,
MORAŠ OVIRE PREMAČOVATI,
ZATO SE MORAŠ NAUČITI
spoštovati in pravi TRENUTEK izbrati,
da se po pravi poti odpraviš
in ZADANE cilje USTVARIŠ.

NE SMEŠ obupati
in SE PREDATI,
TEMVEČ Z veliko volje in moči
pot nadaljevati.

Cilj dosežeš le, če si želiš.

Portret: Miro Rant, osemdesetletnik, ki še vedno zmaguje v tekih

Še z enim naših krajanov se lahko pohvalimo, ki živi na Kidričevi že od 1959, rojenim 6. 7. 1931. Doma je sicer iz Bukovščice, kjer je kot nezakonski sin matere Angele Rant in plemiškega očeta Maximiliana Wurzbach von Tannenberga, preživel svojo mladost pri starem očetu po materini strani, že od zgodnih otroških let vprežen v delo na kmetiji.

Po vojni, ki jo je preživel kot najstnik, se je ob delu izšolal na graversko-grafični in še na elektrotehnični šoli in dobil delo najprej v Jugobruni, nato v Iskri, najprej v Kranju in kasneje v Instrumentih na Otočah in tam do konca svoje kar 43 let dolge delovne dobe preživel svoje delovno življenje. Nerad pove kaj o težavah, ki jih je imel v življenju, ko bi nekoč skoraj pristal na Golem otoku, pa o drugih krivicah, ki so se mu godile. Vendar ga vse to ni strlo. V petdesetih letih se je poročil z dekletom Olgo, imela sta pet otrok, in vsak od njih ima že svoje, tako da je že pradedek in trenutno kar 11-kratni dedek, ki kljub svoji starosti najmanjše vnučke pelje z vozičkom naokrog ali pa gre na sprehod z že malo večjimi.

Vse življenje pa je bil šport njegova velika ljubezen. To je tudi razlog, da ga pozna veliko ljudi, in da smo se odločili pisati o njem. V začetku je telovadil pri Udarniku, od leta 1946 do konca šestdesetih let pri Telovadnem društvu Partizan, kasneje pa se je ukvarjal tudi s smučarskimi teki, kolesarjenjem, pa tudi hribolazenjem in predvsem z atletiko. Bil je udeleženec državnih prvenstev v orodni telovadbi, in neutrudni vodja vadbenih skupin, s katerimi se je udeleževal raznih tekmovanj po bivši državi. V času akcij Mita Trefalta Kaveljc in korenina in Staneta Ureka Brazde vzdržljivosti se je vključil v rekreacijsko gibanje. Pri akciji Brazde vzdržljivosti se je kar 18-krat udeležil tekmovanja, ki ga je vsako leto sestavljalo plavanje čez Blejsko jezero (2,2 km), kar mu je navadno uspelo v manj kot 56 minutah, smučarski tekaški maraton, kolesarjenje na okrog 150 - 170 km dolgi progi, vzpon na vsaj 5 vrhov nad 2000 m in še en maraton (tek) ali dva mala na 21 km. Vse to mu je uspelo v petnajstih zaporednih letih kot enemu od 32 najbolj zagnanih Slovencev od več ko devet tisoč udeležencev, za kar je dobil posebno priznanje. V zadnjih desetletjih so teki njegova najljubša rekreacija, pa ne le to, že kar potreba in ljubezen, ki jo je razvil po svojem 50 letu starosti. Razen nekaj krajših obdobij, ko ga je to ali ono onemogočilo, je skoraj vsakodnevno tekal po bližnjih stezah, tudi na stadionu. In ne le to – udeleževal se je tudi tekmovanj veteranov, ki so v zadnjih dekadah postala priljubljena povsod po svetu, kamor ga je, večinoma na svoje stroške, neslo v želji sodelovati tudi v svojih sedemdesetih in ga še vedno drži. Za letos načrtuje udeležbo na tekmovanju veteranov na balkanskih igrah (septembra 2011 v Domžalah), morda na evropskem prvenstvu v italijanski Gorici oz. Avianu, in oktobra na tekmovanju Alpe-Adria v Vidmu, Italija. Želel si je tudi na svetovno prvenstvo julija v Kaliforniji, v Sacramentu, vendar sponzorjev ni lahko najti in se temu cilju moral odpovedati.

Miro je tekač, in na tekmovanjih si je upal v svojih sedemdesetih nastopiti tudi v več kategorijah – na 100, na 200, na 400 in na 800 m, pa tudi skok v daljavo mu ni tuj, med njegovimi medaljami se najde tudi taka. Bil je na evropskem veteranskem prvenstvu v Potsdamu l. 2002, kjer je bil kljub poškodovani tetivi 2. na 800 m in 4-5. na 400 m, sodeloval pa je v vseh štirih finalih. Čez dve leti na enakem tekmovanju v Aarhusu na Danskem je dobil bron na 800 m, leta 2006 pa v Poznanju na Poljskem, kjer se mu je zableščalo zlato na 800 m in so mu zaigrali slovensko himno. Kariero mu je l. 2008 prekinila huda pljučnica, zaradi katere je od svojih 66 kg stalne teže izgubil kar sedem kilogramov in s tem veliko moči. Je pa v tem letu vseeno nastopil na svetovnem prvenstvu v Ljubljani, seveda pa medalj tokrat ni bilo.

Če pomislim, da je še pred nekaj leti tekel 14,7 sekund na 100 m in da je za 5,5 km porabil le okrog 20 minut, na 800 m pa so njegov najboljši rezultat namerili v Portoriku leta 2003 na svetovnem prvenstvu v polfinalu 2 minuti 40 sekund in nekaj stotink, mu je treba priznati tako kvaliteto kot neverjetno žilavost in vztrajnost. Prvo njegovo veliko veteransko prvenstvo pa je bilo svetovno v Gatesheadu v Veliki Britaniji leta 1999, kjer pa še ni segal po medaljah. In ni treba podcenjevati teh prvenstev za »starčke« - udeležba na njih se šteje v tisočih, in na vsakem teku se nabere tekmovalcev za vsaj štiri teke kvalifikacij.

Zlata kolajna v eminentni družbi Nemca in Angleža

Tekel je še na neštetihih cestnih in gorskih tekih pri nas, v Avstriji, na Češkem, tudi kranjskega županskega teka se je vsaj osemkrat udeležil s časom nekaj nad uro, za letošnjega pa je napovedal čas pod eno uro, saj pravi, da je v zelo dobri formi.

Bogata bera uspehov

Pa v vsem tem ni manjkalo tudi nezgod, od natrganih mišic in tetiv, počenih pogačic itd., kar pa nikoli ni pomenilo odstopa . Prava gorenjska trma ga je vedno prignala do cilja. Tudi z nekega tekmovanja na Finskem je tako prišepal domov s tam urezano palico, v katero je vgravirano ime kraja in letnica, da ga bosta spominjala na manj srečne trenutke njegove športne poti, ki mu je prinesla 40 dni mavca. Tu bi ga lahko primerjali s Petro Majdič, ki je na olimpijadi v Vancouvru tekla s polomljenimi rebri in so jo vsi slavili, Mira Ranta pač ne, čeprav se v svoji starostni kategoriji lahko kosa celo z njo. Miro je vseskozi vključen v Atletski klub Triglav Kranj, tekmuje v njihove, dresu. Za tovrstne izjemne posameznike niti AK Triglav s svojo veteransko sekcijo, niti Zavod za šport, niti uprava stadiona, ne kažejo preveč razumevanja. To je težko razumeti, saj je človek namenil 65 let svojega prostega časa kranjskemu športu, ne le kot tekmovalec, temveč tudi kot vaditelj pri telovadnem društvu in promotor Kranja in Slovenije na tekmovanjih, kamor se je odpravil, čeprav brez klubske podpore.

Čestitamo k vsem njegovim uspehom in mu ob njegovem okroglem prazniku v juliju letos želimo še veliko športnih uspehov in zdravih let.

napisala ZK
maj 2011

RDEČI CVET

Cvet si,
ki cveti,
CVET, KATEREMU SE RUMENO OZADJE SVETI,
CVET, ki diši,
IN CVET, ki požene ti kri.

Tudi JAZ SEM CVET,
ki za življenje cveti,
IN CVET,
ki vedno si tvoje družbe želi.

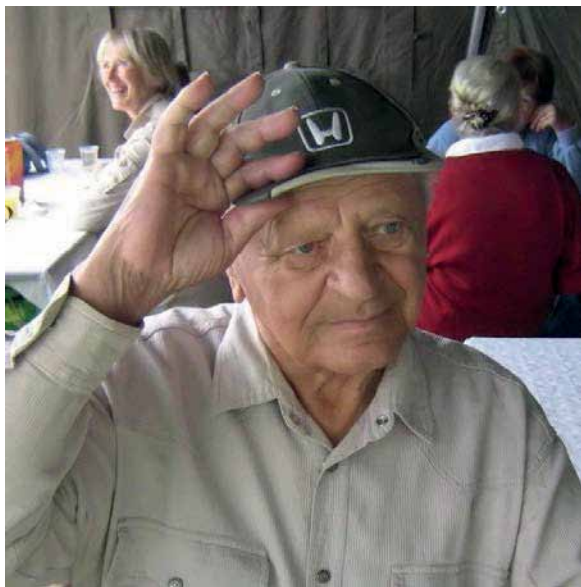

SPOŠTOVANJE

Spoštovan biti je lepo,
Pomažati drugim je še lepše,
Odpuščati se moramo naučiti,
Še kaj vprašati,
Tea odgovora se naučiti,
Opravičilo sprejeti,
Vabilo oddati,
Angelesko
Noč preživeti in
Jemati vse
Enako.

Pesmi v tej izdaji Zlatopoljčana je prispevala študentka ANA MALEŠIČ. Napisala jih je že veliko, vse so izpovedne in polne osebnih občutij. Ana tudi zelo lepo riše in slika. Ilustracija je tudi njena. Nekajkrat je že predstavila svoje likovno in literarno ustvarjanje ob prireditvah v dijaškem domu in tudi v Domu starejših občanov v Preddvoru.

90 let Mira Kogejja, ki ga le malokdo pozna, vsak pa ima nekaj njegovega

Letos je devetdesetletnico praznoval Miro, uradno Bogomir, Kogej z Gradnikove ulice, kjer živi že od konca 1961. leta.

Zakaj pišem o njem, saj končno ni nič posebnega dočakati 90 let? Takih imamo v naši KS kar nekaj, in morda bi morali o vsakem kaj napisati, saj vsak nosi svojo življenjsko zgodbo, morda zanimivo tudi za koga izmed nas. Vendar se premalo poznamo, ne vemo, kaj vse se skriva za zidovi naših blokov, hiš, kakšne usode in življenjske poti.

V naslovu povem, da ima vsak nekaj njegovega, česar skoraj ne moremo verjeti. Res je, nekoliko pretiravanja je v tej trditvi, pa vendar je resnična.

Miro je bil rojen v Idriji, svetovno znanem mestu z rudnikom živega srebra, kjer je delal tudi njegov oče Gašper, ki se je z Vojskega preselil v spodnjo Idrijo, odslužil avstroogrsko vojsko in se poročil s Štefanko,

ki je čakala, da ga avstrijski cesar spusti domov.

Dobila sta tri otroke, prvi je bil glasbenik Vinko, drugi Mirko in zadnja hči Zdenka. Po versajski pogodbi, sklenjeni po I. svetovni vojni, pa je tja do Logatca vso Primorsko zasedla Italija s svojim fašističnim vodjem Mussolinijem. Tako so otroci rasli v Italiji, hodili v italijanske šole, kjer so učitelji preganjali slovenski jezik. V tem času se je veliko Primorcev odločilo preseliti se v Jugoslavijo, tedaj še Kraljevino, med njimi tudi nekaj tet po mamini strani in pri eni je Mirko našel začasno bivališče v Mariboru. Tu je poskušal z gimnazijo, vendar ni šlo, zato se je odločil malo pogledati po svetu, odpravil se je Beograd in tam živel in se preživljal s priložnostnimi deli vse do začetka vojne. 6. aprila 1941 je doživel nemško bombardiranje Beograda in kasneje prihod nemške vojske. Po nekaj mesecih so ga Nemci odpeljali v Nemčijo, kjer je vso vojno delal kot delovni taboriščnik v nemški železarni, ob slabih pogojih bivanja in še slabši hrani, saj je konec vojne dočakal »suh kot ar'n'k« in se po mnogih peripetijah šele v avgustu vrnil v Slovenijo. Ko si je malo opomogel, se je odločil, da gre v šolo in v Mariboru je dokončal srednjo elektrotehnično šolo, nato pa si je našel delo v Iskri, ki je v teh prvih povojnih letih iskala delavce. Tu se je vključil v delo konstrukcije števecv porabljene električne energije, ki so tisti njegov izdelek, o katerem govorim v naslovu – vsak ga ima. Praktično vsi števcvi, izdelani v Iskri, kasneje Iskri Kibernetiki, sedanji Iskri Emeco, so nastali na njegovi risalni deski, čeprav so v konstrukciji delali tudi ljudje z inženirskim nazivom, npr. Sila, Kosec, Levovnik in drugi, a najboljše in najučinkovitejše rešitve in izboljšave so nastale v njegovi glavi. Njegovi sodelavci so se ga še dolga leta po odhodu v pokoj pred nekaj manj kot tremi desetletji, spomnili in mu poslali čestitko ob novem letu ali rojstnem dnevu, v zadnjih letih pa verjetno od tiste ekipe ni več nikogar, in tudi čestitk ni več. Žal mu je, da ni bil v tistih letih malce ambicioznejši in si izboril malo uglednejše mesto v kolektivu, ki bi mu glede na njegove delovne dosežke pripadlo – a takrat – v petdesetih, šestdesetih letih se ni toliko dalo na priznanja delavcem za inovacije, izume in izboljšave, kakor v kasnejšem času.

Nikoli pa mu ni bilo dosti mar za kake simbole ugleda, dokler so jih proizvajali, je užival v vožnji s Citroenovimi spački in kasneje z dianami, in jih zelo pogrešal, ko jih niso več izdelovali. Tudi tu je pokazal inovativnost, saj je z nekaj enostavnimi potezami lahko avto v nekaj minutah spremenil v prenočišče na kolesih in tako večkrat prekrizaril Jugoslavijo, s hčerjo in nato tudi s sinom. Oba je vodil tudi v slovenske gore, ki jih je tedensko obiskoval do poznih let. Danes mu obrabljeni kolk dostikrat ne da hoditi prav daleč, še vedno pa se – malo s težavo, pa vendarle, usede na kolo in malo

kolesari, vsaj do trgovine, če ne dlje. Tudi z avtom se je še kam odpravil, vsaj na obisk k ženi, ki je obnemogla preživljala svoje zadnje dni v domu v Preddvoru. Tam je prav pred kratkim tudi sam poiskal oskrbo zase, saj se tudi njemu poznajo leta. Dotlej pa je živel v majhnem stanovanju na Gradnikovi, ob lepih dnevih posedal na klopci za blokom in klepetal z mimoidočimi, ki se radi ustavijo.

Poleti uživa, če si napne visečo mrežo in na polju ali v gozdu počiva v njej. Še vedno si krajša čas s križankami, gledanjem TV, najraje tujih programov, še posebno ruskih, strašno pa ga veseli, kadar sreča kakega tujca in z njim kaj poklepetava v njegovem jeziku – italijanskem, francoskem, nemškem, Rusov pa žal ne najde prav veliko.

Želimo mu še veliko zdravih let in morda kak obisk v domu na Potočah pri Preddvoru.

Zapisa Z.K.

Za sredino leta še ščepec astronomije

Že kar na začetku letošnjega leta nam je narava postregla z zanimivim astronomskim pojavom. Dne 4. januarja dopoldne smo lahko opazovali delni Sončev mrk. Ob največji stopnji mrka okoli 9. ure in 20 minut je Luna zakrila približno tri četrte premera Sonca. V Kranju je bilo jasno vreme in smo lahko uživali v opazovanju pojava, ki so ga uspešno in živahno spremljali z daljnogledi tudi na Osnovni šoli Franceta Prešerna. Sam sem ga opazoval s prostim očesom kar skozi potemljen oziroma črn kos filma.

Sredi februarja pa je skupina raziskovalcev iz Geološkega zavoda Slovenije potrdila najdbo tretjega meteorita, ki je padel na slovenska tla. Padel je blizu Javorij nad Poljanami nad Škofjo Loko. Pred letom in pol sta ga pri gradnji nove gozdne ceste našla lastnik zemljišča Vladimir Štibelj in upravljalec delovnega stroja Miha Buh. Kdaj je meteorit padel na zemljo, ne vemo. To je zelo težko ali kar nemogoče ugotoviti, saj niso opazovali njegovega padca. Javorški meteorit tehta 5 kilogramov in je najtežji od vseh treh meteoritov, za katere vemo, da so padli na naša tla. Je drugi železov meteorit po Avškem meteoritu, ki je tehtal okoli en kilogram in so ga našli 31. marca 1908 blizu kraja Avče na Primorskem. Za tretji, Mežakelski ali tudi Jeseniški meteorit, ki je tehtal 3,5 kilograme in je bil kamnit, pa je značilno, da so ga odkrili na nebu, spremljali njegov let skozi ozračje in opazovali njegov padec 9. aprila 2009. Izračunali so, da naj bi padel na Mežaklo. Tam so potem iskali njegove drobce in jih nekaj res našli. O tem je že pisal Zlatopoljčan XX, december 2009.

Javorški meteorit, ki ga zdaj hranijo v škofjeloškem bančnem trezorju. Po zakonu meteorit pripada Štiblju.

In kakšen je videz večernega zvezdnega neba v tem času? Na vzhodu se vse prej pojavlja veliki nebesni poletni trikotnik, ki ga sestavljajo svetle zvezde Deneb v ozvezdju Laboda, Atair v Orlu in Vega v Liri. Trikotnik se potem vedno bolj utrjuje visoko na jugu neba, ki mu zavlada poletni in jeseni. Nizko na jugu leži lepo vidno ozvezdje Škorpion. V njem sveti temno rdeča zvezda Antares, ki jo z lahkoto najdemo. Desno od Antaresa izsledimo nevpadljivo Tehnico, nad njo pa Volarja s svetlo

zvezdo Arktur. Zahodnemu delu neba še vedno kraljuje Lev z zvezdo Regulom, Spika v ozvezdju Device pa bo kmalu zašla. Južni del neba bosta polagoma zapolnili svetli ozvezdji Strelec in Orel, čez katera gre Rimska cesta.

Naj mimogrede še omenimo, da se 21.6. se začne poletje. Tega dne je kres, ko se dan obes'. Pri nas je najdaljši dan, ki traja 16 ur, in najkrajša noč 8 ur. Po kresu se dnevi krajšajo vse do božiča, ko je dan najkrajši.

Med značilna ozvezdja poletnega neba prištevamo Liro. Kako je to ozvezdje prišlo na nebo, pripoveduje mitološka zgodba. Pred davnimi časi so ljudje mislili, da prihajajo čarobni zvoki z neba, kjer naj bi na nebesnih kroglah prebivale sirene. Njihovo mило petje naj bi se zlivalo v omamno melodijo. V ta nebesni orkester je človeška domišljija namestila eno prvih godal, liro. Ta glasbeni inštrument naj bi izumil bog Hermes, pokrovitelj trgovine, bog premetenosti in kraje, govornišva in gimnastike, glasbe in poezije.

Hermes je bil Zevsov sin. Skupaj s svojo mamo, nimfo Majo - Plejado je živel v gorski votlini. Že takoj, ko je shodil, je pokukal iz votline. Pred vhodom je zagledal želvo. Ujel jo je in ubil, preko njenega oklepa pa napel želvine žile, ki so delovale kot strune. Tako naj bi izdelal prvo liro.

Pripovedujejo, da je posebno lepo brenkal na liro veliki pevec Orfej. Ob spremljavi lire je pel tako čudovito, da je očaral vse živo in mrtvo, da so oživela drevesa in kamni, divje zveri in pošasti pa postale krotke, pohlevne in prijazne.

Zgodilo se je, da je zaradi kačjega pika umrla Evridika, prelepa in ljubljena Orfejeva žena. Orfej je silno žaloval. Uteho je iskal v glasbi. Ni se mogel sprijazniti z mislijo, da je njegova žena mrtva. Zato se je odločil za nekaj nemogočega. S svojo liro se je odpravil v prepovedano podzemno kraljestvo, v svet mrtvih, v upanju, da bo tam našel Evridiko in jo pripeljal nazaj na zemljo.

Prišel je do podzemne reke Stiks. Z milozvočnim brenkanjem in petjem je pregovoril brodnika Harona, da ga je prepeljal čez reko Stiks, preko katere v podzemlje še ni prišla živa duša. S svojo do srca segajočo glasbo je šel mimo podzemnih zveri in pošasti in končno prispel do samega boga podzemskega kraljestva, trdosrčnega in neizprosnega Hada, ki je imel oblast nad mrtvimi. Milo ga je prosil, naj mu vrne Evridiko. Had je zelo okleval. Toda Orfej mu je s svojim čarobnim petjem omehčal kamnito srce. Had je dovolil Evridiki, da lahko sledi Orfeju nazaj na zemljo, vendar pod enim pogojem. Orfej se ne sme ozreti nazaj in pogledati, če mu Evridika sledi vse dotlej, dokler ne prideta na zunanji svetli sončni svet.

In Evridika in Orfej sta se tako odpravila v gornji svet. Dolgo časa je bilo vse v redu. Toda tik pred tem, ko bi oba že dosegla dnevno svetlobo, se je Orfeju zazdelo, da mu Evredika več ne sledi. Ni mogel več zdržati. Pogledal je nazaj. Le za hip, a Evridiko je izgubil za vedno.

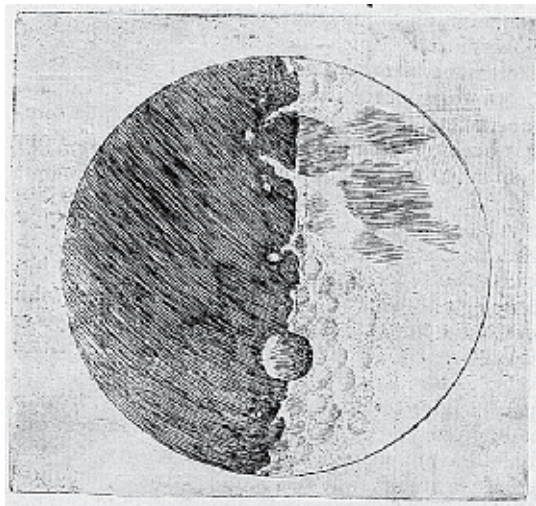
Od tega časa je Orfej še bolj žaloval. Nobena ženska ga ni zanimala. To pa ženskam ni bilo všeč. Nekoč, ko je spet tako otožno pel, ga niso več želele poslušati, napadle so ga in ga raztrgale. Orfejeve posmrtno ostanke so nato skupaj z zlato liro vrgle v reko, ki jih je odplavila v morje.

Pozneje so Orfejevo liro bogovi odnesli na nebo in jo spremenili v ozvezdje. Tam naj ostane za vse večne čase kot spomin na Orfeja in njegovo veliko ljubezen do Evridike.

Zdi se, da je v zadnjih letih Galileo Galilei v astronomiji med najpopularnejšimi, saj je velikokrat omenjen v medijih. Galilei je leta 1609 prvi z daljnogledom opazoval zvezdno nebo in tam odkril nenavadne stvari. V čast teh njegovih za znanost pomembnih odkritij so ob 400. letnici Galileijevih opazovanj, leto 2009 razglasili za Mednarodno leto astronomije.

Kdo je bil pravzaprav Galileo Galilei in ali je res rekel: *In vendar se vrtil* (namreč Zemlja), ali pa je to le izmišljeni stavek iz legende o nekem velikem človeku.

Skica Lune, ki jo je okoli leta 1610 narisal Galilei po opazovanju s svojim daljnogledom.

Galileo Galilei (1564–1642) je bil italijanski fizik, matematik, astronom in filozof. Njegova fizikalna in astronomska odkritja so pri sodobnikih zbudila splošno čudenje. Napisal je tudi veliko knjig, med njimi omenjamo *Pogovor o dveh glavnih sistemih sveta, ptolemajskem in kopernikanskem*. V njej se je zavzemal za uradno priznanje Kopernikovega nauka, to je, da je Sonce v središču vesolja in ne Zemlja. Knjigo je pisal več kot polovico življenja, ko pa je izšla, je skoraj pogorel, prinesla mu je samo gorje. Izgubil je svoj duševni mir in zlato svobodo, si prislužil inkvizicijsko obsodbo in hišni zapor za zadnjih devet let življenja.

Galilei je že s 25. leti postal profesor matematike in filozofije na univerzi v Pizi. Nato je odšel za profesorja univerze v Padovo. Tam je sestavil daljnogled in z njim prvi na svetu pogledal na nebo. Na Luni je videl gore, doline, ravnine, ..., podobne na Zemlji, Rimsko cesto kot nepreštevno množico zvezd, pri Jupitru je zasledil štiri satelite, ki krožijo okrog njega, pri Veneri je odkril mene, kot jih ima Luna, na Soncu pa zasledil temne pege in iz njihovega premikanja sklepal, da se Sonce vrti itn. Pristaši starega mnenja so trdili, da leži Zemlja v središču sveta in da miruje. Napadli so Galileijevo podporo Kopernikovemu nauku, češ da je nezdružljiva z uradnim cerkvenim mnenjem. Vendar Galilei ni popustil. Globoko je razmišljal o vprašanjih v vesolju in pripravil jasne in prepričevalne dokaze v prid Kopernikovemu nauku. Vse to in še več je pojasnil v omenjeni knjigi, ki so jo natisnili leta 1632. Toda vsi blesteči dokazi v prid Koperniku, niso zadostovali. Cerkvena oblast je bila prepričana, da nauk u gibanju Zemlje predstavlja največjo nevarnost za Cerkev, zato so ga prepovedali in celo spoznali za krivoverskega. Tako je izid knjige pri duhovščini povzročil veliko negotovanje. Da je v njej Galilei zagovarjal to, da je Sonce nepremično in v središču vesolja, Zemlja pa se giblje okrog njega, pa je bil glavni dokaz krivoverstva.

Galileija so prisilili, da se je ponižal in javno odrekel svojim nazorom. Poleti leta 1633 je v neki rimski cerkvi oblečen v posebno obleko skesano klečal in poslušal obtožnico, ki ga je bremenila hudega krivoverstva. Potem je moral pred sodiščem preklicati svoje mnenje o podpori kopernikanskemu sistemu, sicer bi si nakopal ječo do konca življenja ali pa smrt na grmadi, kakršno je doživel Giordano Bruno leta 1600.

Galileo Galilei je pred visokim cerkvenim sodiščem res popustil. Zagotovo si javno ni upal izreči: *In vendar se vrti*, saj je dobro poznal inkvizicijsko sodišče in žalostno Brunovo usodo, svoja zadnja leta življenja pa tudi ni želel presedeti v temnici ali zgoreti na grmati. Čeprav je moral svoje mnenje o gibanju Zemlje preklicati, pa je idejno zmagal. Zmaga je prišla kmalu po njegovi smrti.

Da bo ločevanje odpadkov še enostavnejše

Od 1. junija 2011 vam nudimo izdelke, ki vam bodo v pomoč pri pravilnem ločevanju odpadkov.

Pri blagajni Komunale Kranj lahko kupite:

- paket biorazgradljivih vrečk (25 vrečk, prostornine 7 litrov), cena paketa 2 €
- posodo, prostornine 7 litrov, za zbiranje bioloških odpadkov v gospodinjstvu, cena posode 3 €
- zložljive ali fiksne ročne stiskalnice za plastenke in pločevinke, cena zložljive stiskalnice 10 €, cena fiksne pa 6 €

Zaradi nadaljnje predelave bioloških odpadkov je zelo pomembno, da bioloških odpadkov **ne odlagamo v navadnih plastičnih vrečkah**. Uporabiti moramo biološko razgradljive vrečke.

Z uporabo teh vrečk bo zbiranje bioloških odpadkov postalo bolj higiensko, posoda v kateri zbirate biološke odpadke v gospodinjstvu bo ostala čista in brez neprijetnih vonjav. In kar je najpomembneje: tako odloženi biološki odpadki se bodo lahko predelali.

Ponudili vam bomo tudi možnost nakupa manjše posode s pokrovom za zbiranje bioloških odpadkov. Posoda je primerna za postavitev pod korito v kuhinji.

Dodatno boste lahko izbirali med zložljivo ali fiksno stiskalnico za plastenke in pločevinke. S pomočjo stiskalnice boste zmanjšali volumen embalaže pred odlaganjem in s tem prihranili na prostoru v zabojniku za odpadno embalažo.

Izdelke lahko kupite na sedežu našega podjetja na Ulici Mirka Vadnova 1 v Kranju.

Z mesecem junijem bomo spremenili delovni čas zbirnih centrov

Glede na dosednji obisk zbirnih centrov in v želji, da vam ločeno zbiranje odpadkov še bolj približamo, bomo s 1. junijem 2011 spremenili delovni čas zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov v Tenetišah in centra v Zarici.

V zbirnem centru Tenetiše bomo odpadke sprejemali:

- od ponedeljka do petka, med 13. in 19. uro (v zimskem času od 12. do 18. ure),
- ob sobotah, med 8. in 12. uro.

V zbirni center Zarica pa boste lahko po novem odpadke pripeljali:

- od ponedeljka do petka, med 7. in 19. uro (čas malice med 9.30. in 10. uro ter med 17. in 17. 30. uro),
- ob sobotah med 8. in 16. uro.

V zbirna centra lahko pripeljete vse vrste odpadkov, tudi kosovne in nevarne odpadke. Pred oddajo odpadkov vas sprejme upravljavec v zbirnem centru. Ob sprejemu vas prosimo, da predložite potrdilo o poravnanih obveznostih za storitev ravnanja z odpadki (zadostuje položnica za obračun komunalnih storitev) ali osebni dokument, s katerim boste potrdili, da ste vključeni v sistem rednega odvoza odpadkov za območje Mestne občine Kranj. Brezplačno lahko oddate: mesečno do količine enega kubičnega metra odpadkov iz gospodinjstva, mesečno kosovne odpadke iz gospodinjstev, dvakrat letno štiri avtomobilske gume brez platišč.

KER NIKOLI NE VEŠ.

Novo zdravstveno zavarovanje za **TEŽKE BOLEZNI** in **OPERACIJE**

Novo zavarovanje za **TEŽKE BOLEZNI** in **OPERACIJE** je **prvo zdravstveno zavarovanje** v Sloveniji, ki vam zagotavlja **takojšnje denarno izplačilo** ob nastanku **težke bolezni**, po opravljeni **operaciji** v bolnišnici ali v primeru **smrti**.

Zavarovanje zagotavlja takojšnje **DENARNO IZPLAČILO**:

- **ob nastanku težkih bolezni:** rak, srčna kap, možganska kap, presaditev določenih notranjih organov, bakterijski meningitis, encefalitis, popolna in trajna odvisnost od tuje pomoči, paraliza, odpoved delovanja ledvic, benigni tumor na možganih, kronično obolenje jeter, kronično obolenje pljuč, embolija pljuč in slepota. Kar **14 težkih bolezni**.
- **po opravljeni operaciji v bolnišnici:** posegi na srčno - žilnem sistemu, na očeh, ušesih, nosu, ustih, žrelu, posegi na dojkah, posegi v dermatologiji. Skupaj kar **99 vrst operacij**.
- ob smrti zavarovanca.

Prednosti zavarovanja **TEŽKE BOLEZNI** in **OPERACIJE**

- ✓ takojšnje **denarno izplačilo** ob najtežjih zdravstvenih dogodkih v življenju,
- ✓ sami se lahko odločite, kako boste porabili denarno izplačilo,
- ✓ edino zavarovanje, ki nudi finančno varnost tudi v primeru večine operacij v bolnišnici,
- ✓ samostojno zavarovanje za težke bolezni v Sloveniji, ki ni vezano na življenjsko zavarovanje,
- ✓ brezplačna ZDRAVSTVENA ASISTENCA AS.

Želite ponudbo?

Kliknite na www.zdravje-as.si

PE Kranj, Kidričeva c. 2, Kranj
T: 04 28 170 00, F: 04 28 170 10

AdriaticSlovenica **AS**
Zavarovalna družba d.d. • Članica Skupine KD Group

URADNE URE V TAJNIŠTVU KS ZLATO POLJE:

Ob ponedeljkih od 16. do 18.ure so uradne ure v prostorih KS Zlato polje, ul. Franca Rozmana Staneta 13 - 1. nadstropje. Stranke osebno sprejema tajnica KS. V času uradnih ur tudi na telefonski št.: 20 11 972. Sporočila pregledamo tudi na naslovu: kszlatopolje@t-2.net